

Nunavut Aviktulikiyiit Katimayiit

2019-mi Ujarakhiurvikkut Hulijuhiitigut Kangiqhipkaidjutaat

Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuq

Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisan

NIRB Titigaquta Nappaa 12MN036

Piksat quyagiblugit Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisan

Tattiarnaqtuq
2019

Tamaat Kangiqhipkaidjutaat Atia: 2019-mi Ujarakhiurvikkut Hulijuhiitigut Kangiqhipkaidjutaat tapkununga Nunavut Aviktuikiyit Katimayit Amiqhainikhainnut taphumunga Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuk (NIRB Titigaquta Nappaa 12MN036)

Havaktaunahuaq: Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuk
Havaktaunahuaq Inaa: Kitikmiut Nunaani, Nunavutmi

NIRB Titigaquta Nappaa: 12MN036
Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuk Titigartaq Nappaa 007

Havaktaunahuaq Nanminia: Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisan
Aulapkangnahuaqtata
Uqaqatigiyumakpat: Matthew Pickard
Hivayautaa: (604) 998-4175
Titiraqvinga: Suite 202-930 West 1st St.
Vancouver, B.C. V7B 3N4

Kangiqhipkaidjutaat hannaihimayait uuma: Jaida Ohokannoak, Pitquhiligiya Uqautiyi II
Turaarutaata: Hivayautikkut: (867) 983-4609; johokannoak@nirb.ca

Piksats Kangiqhipkaidjutimi: Quyangiblugit Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisan

Makpiraat illulingit

1.0	Nalunaiyanirnut.....	4
1.1	HANNINGAYUQ KUUGAA KUULU UYARAQTARVIK HAVANGUYUQ ILITQUHIA HADJALU QANURINNINGA	4
1.2	HANNINGAYUQ KUUGAA HAVANGUYUQ	6
1.2.1	Goose Havakvia	6
1.2.2	Tagiumi Iliuqaqvik Nuna-.....	8
1.2.3	George Havakvia.....	8
2.0	2019-mi Ujarakhiurvikkut Hulijuhiitigut Kangiqhipkaidjutaat	9
2.1	GOOSE HAVAKVIA	9
2.1.1	Algaliqhutik.....	10
2.1.2	Avatiliqutinut Munaqhiniq	12
2.2	TAGIUMI ILIUQAQVIK NUNA (MLA).....	13
2.2.1	Angiyut Uqhuqyuaq Tutqumavia	14
2.2.2	Umiakkut.....	15
2.3	UKIUMI HIKUKKUT APQUT	15
2.3.1	Tuktunik Munaqhinikkut.....	17
3.0	Ilitturiyauhimayut NIRB-kut Havaaghanut Titirautainit Nappaa 007	18
3.1	NUNAMI NAUHIMAJUT.....	18
4.0	Inungnut Naunaitkutaq Katimaniq	18
5.0	Nutqarutaanut.....	19
	ATTATAQHIMAYUQ1: INITURLINGA QANURITPA	20
	ATTATAQHIMAYUQ II: NUNAVUT AVIKTULIKYIIT KATIMAJIIT KANGIQHIPKAIBLUTIK KATIMAPAKIJUT.....	21
1.1	KATIMADJUTIKHAIT PARNAUTAIT	21
1.2	NALUNAIQHIIYUT NIVINNGAQHIMAYUNMI	22
1.3	KATIMANIQMUT NAUNAITKUTAT.....	22

Tittikgaakgaimayunik talvuna Naunaitkutainik

Nalunaitkutaq 1: Havanguyuk Tamaat Takuyaunia Nunauyaq	6
Nalunaitkutaq 2: Atulat Pivaliatitnia tamna Goose Havakvia Nuna	7
Nalunaitkutaq 3: Ukiukkut Hikukkut Apqut Aulagianga akungani Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA) tamnalu Goose Havakvia.....	8

Titigat Piksait

Piksa 1: Goose Tahiq Hiniktaqvik	9
Piksa 2: Ikaaqtirvik Gander Kuugalaami	10
Piksa 3: Hanalrutit tutquqhimajut milviup haniraanut Ukiumi Hikukkut Apqutit	10
Piksa 4: Milvik Goose Tahirmi	10
Piksa 5: Algaktuiviat Najuqtaa	11
Piksa 6: Nuitirijut qaiqtumit Goose Tavalluaq Algagviani	11
Piksa 7: Goose Tavalluaq Algagvik	11
Piksa 8: Hauffaaqtaq Algagvia	11
Piksa 9: Munaqhainiq Ikaaqtirvingnik	12
Piksa 10: Imaqmiutaqnut Aktuanit Munagiyaunit Aulapkaqtainut	12
Piksa 11: Tuktut Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani	12
Piksa 12: Uumajunik Piksaliurutinik Ihiviuqhijut	12
Piksa 13: Hilap Qanurinninga Munaqhiutit	12
Piksa 14: Uhijaijut 737 tingmitimik Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani hikumi milvingmi	13
Piksa 15: Tukkut uhijaqtaujuq Hirkulismit	13
Piksa 16: Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani Ukiumi 2019-mi	13
Piksa 17: Ikualattivik Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani	13
Piksa 18: Igluqpait Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani	14
Piksa 19: Uqhurjuaqarviit Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani	14
Piksa 20: Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani Iluittuq Uqhuarjuaqarbik Ilulia	14
Piksa 21: Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani Angiyut Uqhurjuaqarvik Niqiliqivik 8, 2019	14
Piksa 22: Umiakkut	15
Piksa 23: Uhijaijut Umiakkut Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani	15
Piksa 24: Hananariliqhutik: Tariumi Iliuqarvik Nunani Tunuanut Tautukhugu	15
Piksa 25: Nangmaktuq Ikaaqtirvik: Hivulliq Ilanga Nunakkuuqtuq Ukiumi Hikukkut Apqut	15
Piksa 26: Hivumuuq Najuqtakhaat	16
Piksa 27: Havakhutik Ukiumi Hikukkut Apqutimik	16
Piksa 28: Imaqtiqhugu Ukiumi Hikukkut Apqut	16
Piksa 29: Hanajaubluni Ukiumi Hikukkut Apqut	16
Piksa 30: Akhaluutit Agjautit Ikuutanik	16
Piksa 31: Tuktut Ikaaqtigtut Ukiumi Hikukkut Apqutikkut	17
Piksa 32: 2018 Huguqnia natiqnak Tagiumi Iliuqaqvik Nuna	18
Piksa 33: 2019 Inmigut Nauttiffaarnia Maniqqap	18

1.0 Nalunaiyanirnut

Tapkuat Nunavut Aviktulikiyit Katimayit (NIRB uvaluniit Katimayit) pingutauyuq atuqhugu Angirutiup 10 tamnalu 12 tapkunani *Angigutit tapkunanga Inuit tahamunga Nunavut Nunatagauyuq Nuna tamnalu Nangaqartuq Kuinguyuq kivgartuqhugu Kanata (Nunavut Angigut)* havaliklu tapkununga kinguagut avatiliqutit naunaiyaqni munaqhiniq taphumunga Havanguyuq malikhugit tapkuat Ilanga 7 tapkunani Angirutiup 12 tapkuat *Nunavut Angurutaa*.

Angiriiqtauhimavluni ukunanngat nakataani 12.7.1 unalu 12.7.2 haffumani *Nunavut Angurutaa* uuminngalu Havanguyuq Titigartaq Nappaa 007, hamna NIRB kiugiaqaqhutik aullaqtilihaaqhimayumik amiqhainikhainut piliriakhait Havanguyuq, ilaliutigivluniuk havakvik takuyartuqni. Tamna ihumagiyauyuq tapkuat Nunavut Aviktulikiyit Katimayitkut (NIRB-kut) havakvik takuyaqtugaunia tamna naunaiqni nalaiknut, qanuqtutlu aktigiyumik, tamna nuna uvalunit piqaqnit atuqni pityutauyut atuqtauyangi pihimaittumik naunaigiqhimani maligait atugialgitlu tapkunani Nunavut Aviktulikiyit Katimayitkut (NIRB-kut) Havanguyuq Titigartaq tuniayuyuq taphumunga Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuq, malikhugit tapkuat (*Nunavut Angurutaa*, Nakataata Ilaani 12.7.2(b)) titihimaniani tapkunani Nunavut Aviktulikiyit Katimayit (NIRB) Havanguyuq Titigartaq.

Nunavut Aviktulikiyit Katimajit Munaqhiuji huqaimat pulaaqtunik tautuktaijukhaq 2019-mi imaa auladjuhiitigut nutqarutauvaktut taimaali taututtianngitait hulivauhiit talvani ilaujut havaakhauhirmi ihuaruhiitigut aulajaakhaita atuqtaujukhait Hanningajuq Havaakhauhiq Nauntikutani. Taimaali, ilihimavagiangita ilaujut kangiqhipkaqtavaglutik pulaaramik. Nunavut Aviktulikiyit Katimajit (NIRB) havaktut Pulaarumik Kangiqhipkautit uqarijamitigut, kangiqhipkaivaglutik hulidjutinik, piksaqarlutik pijakhait Uukturnumjit. Una kangiqhipkaidjuhiit ilauniaqtuq Nunavut Aviktulikiyit Katimajitkut munaqhijuhingurluni.

1.1 Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuq Ilitquhia hadjalu qanurinninga

Ubluiqtirvik 19, 2017-mi malikhugu Ilanga 12.5.12, Nakataa 12 uvani *Nunavut Angigutit*, Nunavut Aviktulikiyit Katimajit tunihijut Naunaitkut 007-mik Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisitkunnut uumunnga Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuq. Talvani Matyi 13, 2018 Sabina-kut pitaqtat Qanugittunia “B” Imaqmun Laisa Nappaa 2BC-BRP1819 talvanga Nunavut Imaligiit Katimayit (NWB) tapkuat pipkaqtai naunaiqhimayut Atulihat Pivaliatitni Havat pigiaqninik tamatikni tapkuak Goose Havakvia tamnalu Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA). Qitiqqautiyumi 2018-mi Sabinatkut Kitikmeot Inuit Katimayit (KIA) iligiiliqtut nunamik tigungmiqatigiikhutik unalu Inuit Aktuiniqarnirmut Angurutaat. Hikutirvia 14, 2019-mi Sabinatkut tujuqtaujut Imaittuq “A” Imarmut Laisingat hanajaamingni aulapkailiriamingi Havaakhaunirmik. Ilitturijuummirumaguffi uuma qanuq nautigiagut, takulugu [Attataqhimayuq I.](#)

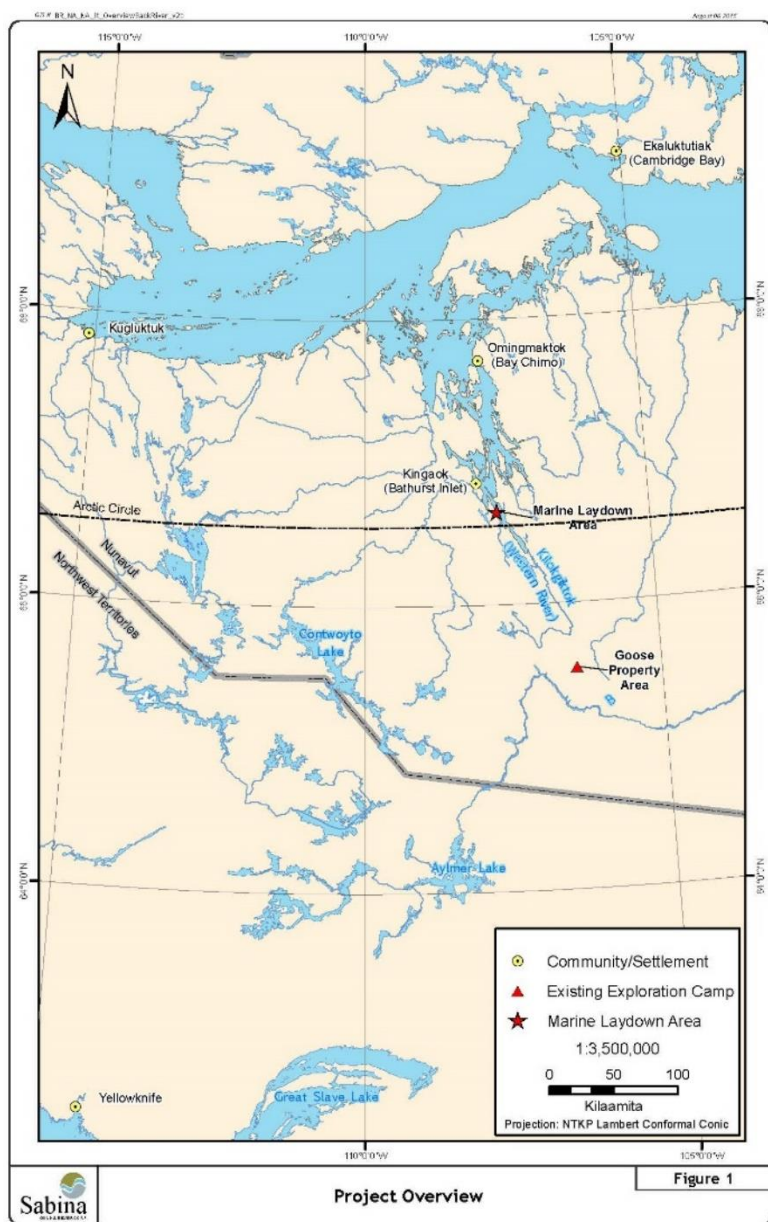
2018-mi Sabinatkut hanallualiqitut hanajariihiimajunik najurvikhamingni. Talvani Tagiumi Iliuqaqvik Nuna havagvigijaanni havaktut nunami naunairvigijaami najuqtakhaanni. Malruuk (2) pingahunit (3) tamajat umiakkuuqtut tikitpaktuk hanadjutikhat tutquqtaublutik agjaqtaujukhat ukiumi hikukkut apqutikkut (WIR). Talvani Goose Havakvia, ujaraliaqtarvik angiglijaaqtaujuq, ilaubluni hivulliq apqut ikaaqirtirviglu hanajaujut

tikilvigijumajaqtik nalvaaqhiurnikkut havaarijaat. Ubluiqtirvia 2018-mi Sabinatkut hanahimmaaqutut ukiumi hikukkut aqputikhaq umiktauhimajuq Qiqaijarluarvia 9, 2019-mi agjaqhutik 70 uhihimajait akun'ngani Tagiumi Iliuqaqvik Nunanit Goose Havakvialu. Ukiukkut hikumi milvik hanajaujuq talvani Tagiumi Iliuqaqvik Nunanit agjariamingnik hanalrutikhatik tamajakhatiglu tingmitirjuakkut aallanullu tingmitilkkut.

2019-mi havaligtinatik havaktut Tagiumi Iliuqaqvik Nunanit hanablutik qulinik (10) miliat liitat (L) uqhurjuaqarvingnik imaalu 500,000 liitat (L) uqhurjuaqarvingnik. Umiakkuuqtut tikittut Niqiliqivik 2019-mi hanadjutikhallu tutquqtaublutik agjaqtaujukhat Ukiumi Hikukkut Apqutaagut. Auladjuhia Goose Havakvia aulaliffaaqtuq Qiqaijarvik 26, 2019-mi hivullikkut havalighutik nalvaaqhiulighutik aippaanganitut havaarijamingnik, algakhutik, avatilirinikkut munaqhiblutik hivullikkut pijakhatik, uyaqqanik ikuutaqhutik naunaiqhimajamingni nalvaaqhiuqhutik.

Tamaita titiraqhimajut talvuuna Hanningajuq Havaakhauhikkut hailihimajut qaritaujakkut Nunavut Aviktulijijit Katimajiit hailihimajut titirarvat uvannga <https://www.nirb.ca/ikt/project/124129>.

1.2 Hanningayuq Kuugaa Havanguyuq

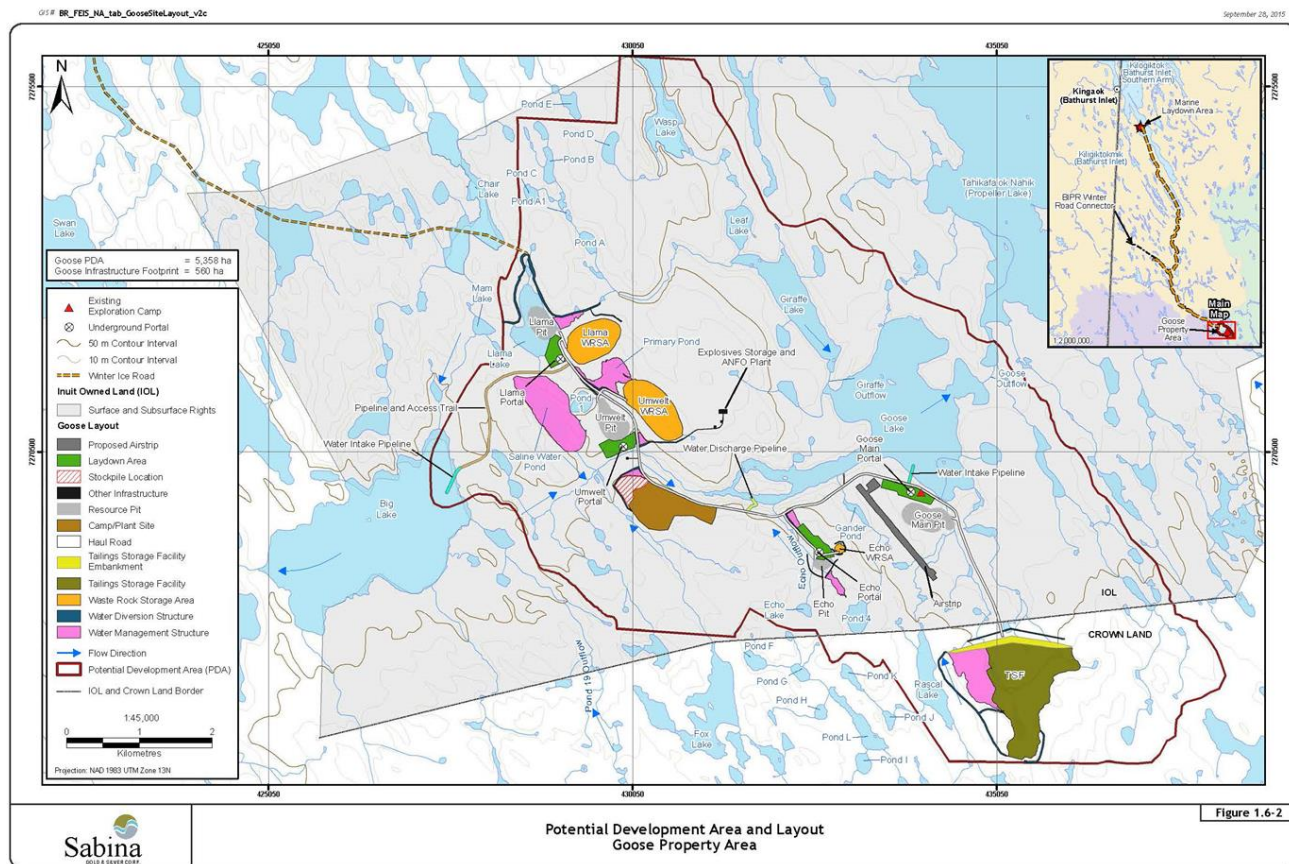
Una Hanningayuq Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyuq (NIRB Titigaquta Nappaa 12MN036, una Hannigayuq Havauhikhaq uuminngaluniit Havaariyakhaa) ilaliutilik uuminngat havaariyait ingilrariangani, havaktakhait, aulattitiyakhaat, nutqaqtakhaat, unguvaqtakhaat iniqhimayangit amiqhaiyangit uumani kuulu uyaraqtarvik aulattitiyangit iluani Kitikmeot nunaani Nunavunmi. Una Havaangit nayugaa uvaniittuq 400 kilaamitat (km) ungahingnia hivuraa uataanit nunaani Ikaluktutiak, 95 kilaamitat hivuraanit kivataanit ungahingnia Kingaok, unalu 520 kilaamitat tunngana kivataanit Yalunai, Nunatsiamit. Una havaakhaliuqtunut Hanningayuq Kuugaa Havanguyuq ittuuyuq Sabina Kuulu Havigalik Kuapuriisani (Havaakhaliuqtunut uuminngaluniit Sabina). Tamna Hanningayuq Kuugaa Havanguyuq ilalik malguk (2) aturniqhak pivaliatitni nunat talvani ukiumi hikukkut apqut atatyuitigiya tapkuat Goose Havakvia tamnalun Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA), tamna iniquaqniaq talvani Kingaok.

Nalunaitkutaq 1: Havanguyuq Tamaat Takuyaunia Nunauyaq

1.2.1 Goose Havakvia

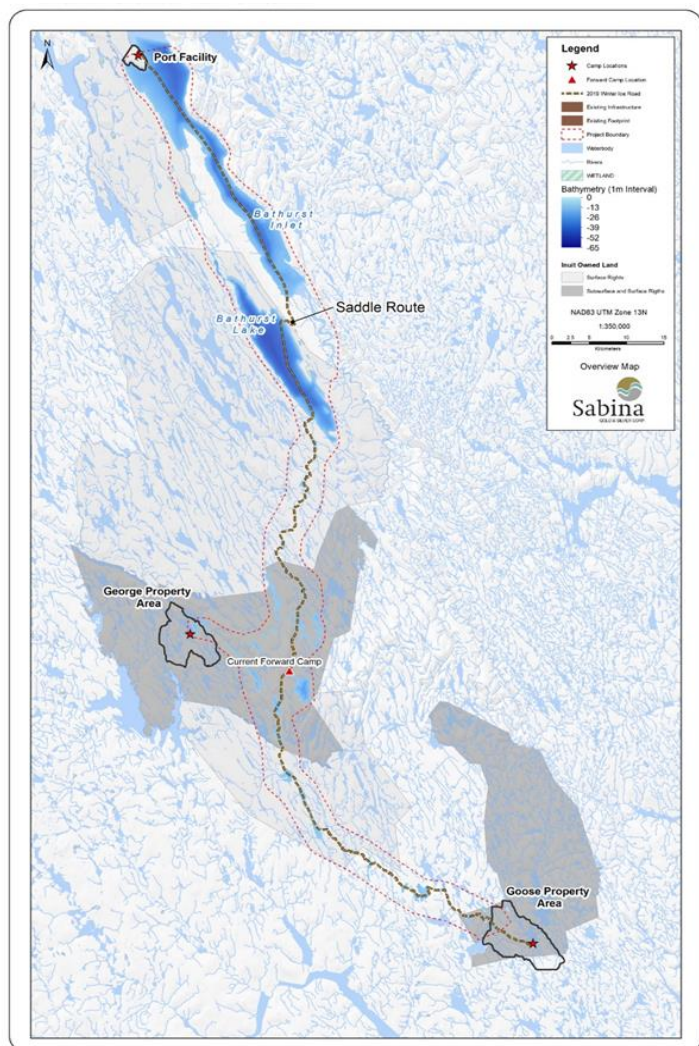
Tamna Goose Havakvia ilaqarniaq taphuminga havikhaliuqvik, hitamat (4) piqaqnit (Umwelt, Llama, Echo, tamnalun Goose Aturniqhaq) uyagakhiuqviuniaq angmaumayumi nunaplu iluani uyagakhiuqnit pityuhit; tamna ukiuq tamaat mittaqvik, tamna hiniktaqvik havaguta, tapkuatlu piqqatai uyagakhiurniq havagutai. Havikhaq uyagakhiugauyuq talvani Goose Havakvia agyaqtauniaq talvunga havikhat qaligiktitaqvia inilik talvani tapkuat havikhat hanayauniat iluani taphuma havikhaliuqvik (havikhaliuqvik) atuqhugit atuqtauvaktut kivittaqhugit katiqhuqnit tamnalun cyanidation pityuhit talvani mikhaani 6,000 tonnesit havikhat ubluq tamaat. Tamna

uyagktaqnikut kuvigaqvia tutqumavik havaguta hanayauniaq nigia-kanangnaani taphuma Goose Aturniqhaq angmaumayuq ilutuniq uyagktaqnikut kuvigaqvia atqutitlugu tapkuak hivulliik malguk (2) ukiuk hannaviunianut, piplugu uyagktaqnikut tugaqpiqhugit kuvigaqnit talvunga uyagktagautaqtumut Umwelt angmaumayuq ilutuniq talvungaluttauq uyagktautaqtunmut Goose Aturniqhaq angmaumayuq ilutuniq atuguighaqnianut tamna uyagakhiurniq. Tamna guulit kikagiktuliugaq hanayauyuq talvani havikhaliuqviki tutqumayauniaq havakvikmi talvangalu nuutauluni havakvilgumun tingmitikkut havaguhiik malguk tamaat piplugu.

Nalunaitkutaq 2: Atulat Pivaliatitnia tamna Goose Havakvia Nuna

1.2.2 Tagiumi Iliuqaqvik Nuna-

Nalunaitkutaq 5: Ukiukkut Hikukkut Apqut Aulagianga akungani Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA) tamnaluk Goose Havakvia

1.2.3 George Havakvia

Tamna George Havakvia atukhalirtuq havikhaqhiurvik hiniktaqvik inilik mikhaani 50 kilaamitat ungalaata pingangnaani taphuma Goose Havakvia tapkuatlu Sabina-kut hanalaqtat ukiumun atulaktakhaq apqut talvanga ukiukkut hikukkut apqutmin talvunga George Havakvia nuktigaqninut ilakhat. Tamna atuinaqnia qiplagiktut ikuutaqnit atuqpakninut havikhat havikhaqhiuqni havagutai taphumunga George Havakvia tamnaluk Wishbone pitaqnia havikhat atuqtuaqninut ilaliutihimayuk tapkununga havakhait tapkuat Katimayit naunaiyaqta taphumunga Hanningayuk Kuugaa Havanguyuk. Ilihimaajujukhaq nalvaahiujuummigumik (imaa, angujunik uuktuqtakhat hanalirumik igluqpakhanik) ilaunngittut Havaakhauhirmi ilihimatquiblutik tamailiurniarumik ijevriuhirjuummijakhait Nunavut Aviktulikiyit Katimajiitkunniit piliqtinnatik.

Tamna Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA) inilik mikhaani 130 kilaamitat ungalaata pingangnaani taphuma Goose Havakvia aturniqhauyuqlu nutqaqtaqviunia hanalgutinut, atuqtakhat, uqhukhat, ahiilu ilakhat piyalgit tapkununga hanayakhat aulataunialu taphuma Havanguyuk. Tamna Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA) ilalik atuhimik kalutaq inikha, iliuqaqvit nunat, hiniktaqvikmi havagutai, piqatilu tutqumavit hannavitlu havagutai. Tamna Havanguyuk ilakhaqpaliqtauniaq ukiumun tahamanga qablunaat nunanit Kanatami umiaqpakktut auyautitlugu. Havanguyumin hunat talvanga nuktigauniat ukiuq tamaat talvanga Tagiumi Iliuqaqvik Nuna (MLA) talvunga Goose Havakvia atuhugu ukiumi hikukkut apqut talvanga qitqanit-Januari tikitlugu Qitiqqautiyumi.

2.0 2019-mi Ujarakhiurvikkut Hulijuhiitigut Kangoqhipkaidjutit

Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiit Munaqhiuji huqaimat pulaaqtunik tautuktitaijukhaq 2019-mi imaa auladjuhiitigut nutqarutauvaktut taimaali taututtianngitait hulivauhiit talvani ilaujut havaakhauhirmi ihauruhiitigut aulajaakhaita atuqtaujuqhait Hanningajuq Havaakhauhiq Nauntikutani.

Ukuat ataani ilaujut uqarikaffugutaujut angitqijaanit huldjuhiitigut Hanningajuq Havaakhauhirmi 2019-mi. Tapkunani atuqtuni, tamna Munaqhityutinut Havakti naunaiqtyai malikhaqnit tapkununga taihimayut maligait atugialgitlu taphumunga Havanguyuq Titigartaq.

2.1 Goose Havakvia

Tamna Goose Havakvia ilalik hitamat (4) havikhaqaqnit piqaqnit: Umwelt, Llama, Echo, tamnalu Goose Aturniqhaq, tapkuat tamaita naunaiyaqtauniat atuqhugit atuqtauvaktut angmaumayuq ilutuniq tamnalu nunap iluani pityuhiit. Qiqaijarvik 26, 2019-mi Sabinatkut havaliffaarmijut Goose Havakvia ukuat havaarilaaliqhugit; nalvaaqhiuqhutik aippaanganitut: algakhutik: avatiktik munaqhivakhugu hivuliunut havaakhatik: ujaqqanik ikuutaqhutik nunani havaktaujuqhani. Hanalrutikhat tikihimajut umiakkut aippaangani aujami agjaqtaujut Tagiumi Iliuqaqvik Nunamit Goose Tahirmi Najuqtakhaannut tutquqtaublutik milviup haniraanut (Piksa 3). Goose Tahirmi Najuqtakhaat ukuninnga igluqpaqqtuq aavasikhaq, hinigvikhaq, auqhivikhaq, igavikhaq nirivik, aanniqtulirivik, ujaraqarvik, hanavik, tamajaqarvik, ujaralialiqtuivik, aallallu ilaujukhat. (Piksa 1) hanajautinnagu angiqtauhimajuq nappaqtirivikhaq 2019-nguqqat.

Piksa 1: Goose Tahiq Hiniktaqvik

Piksa 2: Ikaaqtirvik Gander Kuugalaami

Piksa 3: Hanalrutit tutquqhimajut milviup haniraanut
Ukiumi Hikukkut Apqutit

Piksa 4: Milvik Goose Tahirmi

2.1.1 Algaliqhutik

Nalvaaqhiuqhimmiaqtut Goose Najurviani upin'ngaami algaktuihuiramik. Algaktuigamik nuna ihivriurniaqhugu, uuktuqtakhanik piblutik qaiqtunit talvani algakvikhamingni Goose Talvallaq ujaranik pijumajamingnit. Algagviat aktilaagarunaqtuq 75-100 miitani (m) takitilaanga imaalu 25 miita (m) hiliiktilaanga 3 miitalu itihilaanga. Algaktuihuiqtut Taaqhivalirvia 12, 2019-mi imaalu Niqiliqivik 8, 2019-mi imaa algaktuihuiramik algagviktik hauffaamijat manikhaqhugu.

Piksa 5: Algaktuiviat Najuqtaa

Piksa 6: Nuitirijut qaiqtumit Goose Tavalluaq Algagviani

Piksa 7: Goose Tavalluaq Algagvik

Piksa 8: Hauffaaqtaq Algagvia

2.1.2 Avatiliqutinut Munaqhiniq

Avatilirinikkut naunaiqhajut ublumimut ukuat ilangit:

- Ingilraarnitalirinikkut
- Imaliqinikkut Munaqhiutiit
- Iqaluliriniq
- Imaq Imarittianinga Naunaiqhainiq
- Tariup Imaanik Naunaiqhainiq
- Nunami Naujunik Naunaiqhainiq
- Uumajuliriniq
- Hilap Qanurinninga Naunaiqhainiq

Piksa 10: Munaqhainiq Ikaaqtirvingnik

Piksa 11: Imaqmiutaqnut Aktuanit Munagiyaunit Aulapkaqtainut

Piksa 9: Hilap Qanurinninga Munaqhiutiit

Piksa 13: Uumajunik Piksaliurutinik Ihivuiqhijut

Piksa 12: Tuktut Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani

2.2 Tagiumi Iliuqaqvik Nuna

2018-mi Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani (MLA) nuna manikhaqtaat hivullikkut havaktaujukhat aulapkailiqhutik. Malruuk (2) pingahunit (3) tamajat umiakkuuqtut tikitpaktuk hanadjutikhat tutquqtaublutik agjaqtaujuhat ukiumi hikukkut apqutikkut (WIR). Ukiukkut, hanalrutit hanajariaqat Ukiumi Hikukkut Apqut aallallu hivuliujukhat tamajallu tikihimajut pingahuani umiakkut agjaqtaujut najuqtakhaannut atuqhutik 737 Hirkuliiskut aallakkullu tingmitikkut atuqhutik hikumi milvingmik Qingaungmi. (Piksa 14 unalu Piksa 15).

Piksa 14: Uhiijaijut 737 tingmitimik Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani hikumi milvingmi

Piksa 15: Tukkut uhijjaqtaujuq Hirkulismit

Piksa 16: Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani Ukiumi 2019-mi

Piksa 17: Ikualattivik Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani

Piksa 18: Igluqpait Tagiut Iliuqaqvik Nunaani

2.2.1 Angiyut Uqhuqyuaq Tutqumavia

Uqhurluit agjaqtauhimajut hadja tutquqhimajut Tagiut Iliuqaqvik Nunaani 30,000 liitani malruungnik iluvruariingni uqhurjuaqarvigjuani kuviilitaqaqhutik (Piksa 19). 2019-mi Sabina hanaliqtaat uqhurjuaqarvikhalluaq (Piksa 20 unalu Piksa 21) ilaujullu qulit (10) milian liitat (L) Uqhurjuaqarvik unalu 500,000 liita uqhurjuaqarvik. Sabina hanajuitaat huli ilikkuuqtukhaq uqhurjuamut tuqhuakhaq mikijunullu akhaluutinut apqutikhaq agjautikhaq uqhurjuunik umiarmut uqhurjuaqarvingnut.

Piksa 19: Uqhurjuaqarviit Tagiut Iliuqaqvik Nunaani

Piksa 20: Tagiut Iliuqaqvik Nunaani Iliittuq Uqhuarjuaqarvik Ilulia

Piksa 21: Tagiut Iliuqaqvik Nunaani Angiyut Uqhurjuaqarvik Niqiliqivik 8, 2019

2.2.2 Umiakkut

Sabinap tamajait tikittut umiakkut Niqiliqivik 2019-mi tamajaillu tutquqtauhimaliqhutik Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani agjaqtaujuhat Ukiumi Hikukkut Apqutikkut.

Piksa 22: Umiakkut

Piksa 23: Uhiijaijut Umiakkut Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani

2.3 Ukiumi Hikukkut Apqut

Ubluiqtirvia 2018-mi Sabinatkut hanaliqtaat hivulliq Ukiumi Hikukkut Apqutikhaq. Hanajut apqunmik kajumiittuq Ubluqtuhivia qitqani tikittut qimaktauhimajut Ukiumi Hikukkut Apqutiliurutikhat. Amigaittullu kajumiirutigijait hivullirmi ukiungani hanaliramik Ukiumi Hikukkut Apqutiliuqhutik ilaujut naukkuurvikhaa, aputip ivjuhia, imaqariaqaqhutik, hilalukkut hanalrutaitigullu ajuqhautiqaqhutik.

Sabinatkut ihumajuugaluit hanagumik aulavigilirlugulu apqut akun'ngani Ubluiqtirviata Qitiqqautijuq 15-mut; kihiani, hanadjuhiitigut ajuqhautiitigut Ukiumi Hikukkut Apqut angmaqtaujuq anigurmat Qitiqqautijuq 15, 2019-mi inirvikharaluanga. Taimaali, ukuatigut Uumajut Aktuuhiit Mikhijuummirnia Munaqhidjuhialu Parnaut, Sabinatkut unniutijait Nunavunmi Kavamangat (GN) ukualu Kitikmeot Inuit Katimayit (KIA) munaqhidjutikhaliuqtut aktuuhiitigut naunaighaigiamingnik munariniaqhugit tuktut (takulugu [Ilanga 2.3.1](#)). Ukiumi Hikukkut Apqut atuqtauliqtuq Qiqaijarluarvik 9, 2019-mi imaa 70-ngujut uhijaujut agjaqtaublutik Ukiumi Hikukkut Apqutikkut Goose Havakvianut.

Piksa 24: Hananariliqhutik: Tariumi Iliuqarvik Nunani Tunuanut Tautukhugu

Piksa 25: Nangmaktuq Ikaaqtirvik: Hivulliq Ilanga Nunakkuuqtuq Ukiumi Hikukkut Apqut

Piksa 26: Hivumuug Najuqtakhaat

Piksa 27: Havakhutik Ukiumi Hikukkut Apqutimik

Piksa 28: Imaqtiqhugu Ukiumi Hikukkut Apqut

Piksa 29: Hanajabluni Ukiumi Hikukkut Apqut

Piksa 30: Akhaluutit Agjautit Ikuutanik

2.3.1 Tuktunik Munaqhinikkut

Qiqaijarvik 29, 2019-mi Sabinatkut naunaiqhijut titiraqhutik Nunavut Kavamangannut Kitikmeot Inuit Katimajiinnullu imaa, *“Sabinatkut hanajaat aulapkaqtaallu ilihimaniaqtait tuktut ikaaqtiqtaaqut apqutikkut ikaaqtirumagumik. Sabinatkut ilihimaniaqtullu Aktuuhiitigut naunaiqhijut tuktunut tahamaniittunik apqunmi qanittuaniluunniit apqutip. Ilaujullu ihauqhainikhaa hanirait apqutip akhaluutillu ikaaqtitaijukhat tuktunik apqutikkut imaalu kajumiiqpaktukhauhiit.”*

Sabinatkullu naunaiqhijut munahiidjuhikhaigut aktuuhiitigullu titiraqhimangmat talvani Uumajut Aktuuhiit Mikhijuummirnia Munaqhidjuhialu Parnautini. Ilihimaamingnik hapkua pinahuaqtatik atuqtaugiakhaita, Qitiqqautijut 15-mit, 2019-mi atulihaanganut Qiqaijarluarvik, Sabinatkut havaktikhaniktullu Uumajunik Munaqtimik naunaiqhijukhaq ukiumi hikukkut apqutikkut naunaiqhiniarluni tuktunik ilitturinahuaqhunilu havaktut malikpagiakhaita aktuuhirutigut. Uumajunik Munaqti aulaapangniaqtut Ukiumi Hikukkut Apqutikkut ubluq tamaat malikhugit Sabinatkut Tuktunik Munaqhinikkut, ilaani tamaat apqut hanguvigivagaa qiniqhuni humi tuktut takujauhimaavaktut. Uumajunik Munaqti qun’ngiaqtaakhaqtaqhuni piksaniglu titiaraqhugit takuhimaviit tuktunik. Tautuktauvaktut imaa amigainningit 10,000-ngujungnaqhijut haniani imaaluluunniit ikaaqtiqtut apqutikkut. Atauttimi amigaittuunngittut imaa tausiuvangunaqhijut tuktut atauttimi hangujut. Aallallu uumajut tautuktaujut Ukiumi Hikukkut Apqunmi amaruq tuktuvaglu.

Piksa 31: Tuktut Ikaaqtigtut Ukiumi Hikukkut Apqutikkut

Qitiqqautijut 18, 2019-mi Nunavut Kavamangat kiuhijut tukhiqhutik taapkua *“Sabinatkut tunijukhat naittumik kangiqhipkaidjutimik apqutip auladjuhiagut, ukuninngalu ilituridjutiit tuktut hangudjuhiitigut Qitiqqautijut 15-mit aturuidjuhianut ukiumi hikukkut apqutip. Una kangiqhidjutit naunaiqhijukhat qaliriiguhia apqutip auladjuhiata tuktullu hanguviat naunaiqhijumablutik aktuutivagiakhait ilitturijuummirumablutiglu aktuqtailidjuhiit atuqtaujakhait Sabinatkut mikijuummiqhigiamingnik nakuulluannngittut aktuutauvangniaqtut.”* Pitquijullu kangiqhidjutit tunijaujukhaujuq Tuktutigit Nalunarnikkut Uqaudjuijut Ilagiinut (CTAG) ihivriuqtakhaat uqarilugulu imaalu inittiarutaa aadjiliutaa tunijauluni Nunavut Aviktulikiyit Katimajiitkunut.

3.0 Ilitturiyauhimayut NIRB-kut Havaaghanut Titirautainit Nappaa 007

Piplugu atulihaqnia tukligiknit tapkuat pivaliatitni taphuma Hanningayuq Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyyuq, naunaiqhimayuuq tapkuat amihut maligait atugialgitlu talvanittut iluani Havanguyyuq Titigartaq Nappaa 007 atungilaqtuq taphumunga munagiyaunianut pivikha tamnalu/uvaluniit huli atuqpialiqhimaittut tatya tapkunanga Sabina-kut.

3.1 Nunami Nauhimajut

Ukiungani 2018-mi pilaaramik Munaqhiiqip takujait ahiruqhianiit (init) maniqqami haniani Goose Tahiq Ujaraqarviani Tagiumi Iliuqaqvik Nuna hinaanit igluqarviinut hanianilu ahini Tagiumi Iliuqaqvik Nunaanni. Sabina-kut havakti naunaiqtai tahapkuat nunat hanayakhat munagiyaunilu ilagiplugit tapkuat nautialiqtugaunia munagiyauni havagutit pinguqtauliqtut. Sabina-kut havaktit naunaiqtat tapkuat pivaliatitnit ilagini tapkuat Nauhimayut Munagiyauni Parnaut tamna nautialiqqtutqiktauni halumaqtigaunialu atugakhaliat anginiqhamun nautialiqqtutqiktauni huguqhimaayut nunat tahamani natiqnami.

2019-mi Uukturumajit tunijaujut piksamik taapkuninga ininik nunakkuuqhimaayut hadja nauffaaliqtut nauhimajut.

Piksa 32: 2018 Huguqnia natiqnak Tagiumi Iliuqaqvik Nuna

Piksa 33: 2019 Inmigut Nauttiffaarnia Maniqqap
(ilihimalugu kipuktittuni tautungniq)

4.0 Inungnut Naunaitkutaq Katimaniq

Malikhugu *Nunavut Angurutaa* unalu Hanningayuq Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyyuq Naunaitkut 007; Nunavut Aviktulikiyit Katimajiit munaqhilutik havaakhait ukua ilait qakugunnguraangat kangiqhipkavaglutik talvuuna Munarihiinik nunallaanut ajtuqtautqijanut talvungannga Hanningajuq Guul Ujarakhiurviup Havaakhauhianit. Ilitturihimmaaqtitauvagiangita Havaakhauhikkut pijakhautit qanurinniarutailu, ilaupkaivangnahuarlutiglu tamaitigut Katimajiit munarihiitigut, Nunavut Aviktulikiyit Katimajiit katimajaqturiamingnik naunaiqhijut Iqaluktuuttiamut Niqiliqivik 29, 2019-mi ilaulutik kangiqhipkailiqqata Doris Nuat Guul Ujarakhiurvik Havaakhauhiq (05MN047), Avikturia 2 Ikaluktuk Nunaa Havaakhauhiq (12MN001), unalu Jericho Qiblariktunik Ujarakhiurvik Havaakhauhiq (00MN059).

Naittumik kangiqhidjutinik Nunavut Aviktulikiit Katimajiitkut nunalingnik kangiqhipkaigamik apiqhuutautait, upaglugu [Attataqhimayug II](#). Hapkua uqaqtaujuat ikajurniaqtait Katimajiit naunaiqhiniarumik ihuaqhaqtakhanik ihumagijaujukhat tamaitigut Nunavut Aviktulikiit Katimajiitkut munarihiitigut Hanningayug Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Havanguyug.

5.0 Nutqarutaanut

Kihiani Uukturumajit tunihimajut Kangiqhidjutimingnik piksaniglu pulaannginnamikkut Nunavut Aviktulikiit Katimajiitkut ihumajut munarihiittianngittut ujarakhiurvingmik. Ujarakhiurvikhaq hanalluaqtautinnagu ikpingnaqtuq takujaami aallannguqtiruhiit hulidjuhiillu ujarakhiurvingmi aulallaktillugu taamnalukiumi hikukkut apqut Tariumi Iliuqarvik Nunaalu. Talvunga 2019-2020-mi munarihiuhiani ukiungani ikpingnaqpiaqtuq Nunavut Aviktulikiit Katimajiit munaqhiji pulaaqtaqtukhaujuq ujarakhiurvingmut, hanaliqtillugit/aulaliqtillugit ukiumi hikukkut apqut Tariumi Iliuqarvik Nunaanut.

Titiraqhimayaa: Jaida Ohokannoak
Taitjuhia: Qauyihainirnut Kiuliqiyi II

Ublua: Tattiarnaqtuq 1, 2019
Atiliuqhimayaa:

Ihivriuhiyug: Kelli Gillard PAg
Taitjuhia: Kamagiya,
Havariyauyunik Mnaqhinirmi
Ublua: Tattiarnaqtuq 1, 2019

Atiliuqhimayaa:

ATTATAQHIMAYUQ1: INITURLINGA QANURITPA

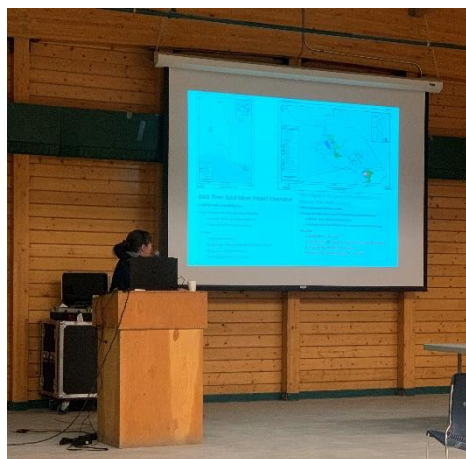
Naunaitkutangani 1: Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik Pitquhia

Uplua	Hulidjutainik Naunaitkutat
Ubluiqtirvia 19, 2017	Nunavut Aviktuliqijiit Katimajiitkut tunijait Havaakhauhiq Naunaitkut 007 imaalu Sabinatkut uuktuqtut angirutikhamik hanaliriamigni ujarakhiurvingmi.
Qiqailruq 13, 2019	Sabinatkut tunijaujut Imaittuq "B" Imarmut Laisikhamik Titiraa 2BC-BRP1819-mik Nunavut Imaligiit Katimayitkunnit Hivullikkut Hanaliriangita tamangni Goose Havakvia uvanilu Tariumi Iliuqarvik Nunaanik
Qitiquautiyuq 2018	Sabinatkut ukualu Kitikmeot Inuit Katimayit nunamik tigummiqatigiiliqhutik unalu Nunavunmi Aktuiniqarnirmut Anguritaat.
Qitiquautiyuq 2018	Havalihaaliqtut Tagiumi Iliuqaqvik Nunaani uuminngalu 40-nik inuqaqtaqtunik igluqarvinik, nunalu algaktauliqhuni, milvikhaliuqhutik, tamajaqarvikhanik. Goose ujarakhiurviani, nuna algaliqhugu, ujaraliaqarvik angilitiqhugu, akhaluutirjuat ihuaqhaqtaublutik, apqut hanajauliqhuni ikaarvikharlu.
Niailiqvik 14-16, 2018	Nunavut Aviktuliqijiit Katimajiitkut ujarkhiurvik pulaaqtaat
Hikutirvia 14, 2019	Sabinatkut pijaat Imaittuq "A" Imarmut Laisikhaq hanaliqtaalrutikhaat aulalirutikhaat ujarakhiurvingmi hulirutikhaat.
Ubluiqtirvia 2018-mit Qiqaijarluaravia 9, 2019-mut	Ukiumi Hikukkut Apqut Hanaliqtaujuq aulaliqtuq
Aujami 2019	Nunavut Aviktuliqijiit Katimajiit ujarakhiurvik pulaaingitaat aulaliruhiata nutqarutauvaktunit

ATTATAQHIMAYUQ II: NUNAVUT AVIKTULIKYIIT KATIMAJIIT KANGIQHIPKAIBLUTIK KATIMAPAKIJUT

Ilihimaliriangita qaujimavaglutik uuminnga Havaakhauhirnut pijakhautit qanurinniarutailu, imaa nakuujumik ilauqatigiiglutik Katimajiita Munarihiirutinik, Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiit tuhaapkailutik nunalingnik katimaniaqtut ukua TMAC Doris Nuat Guul Ujarakhiuvik Havaakhauhiq (05MN047) aviktuvia 2 Ikaluktuk Nunaani Havaakhauhiq (12MN001), Sabiina Hanningayuk Kuugaa Havaakhauhiq (12MN036) kangiqhipkaiblutiglu Jericho Qiblariktunik Ujarakhiuvik (00MN059) najuqtakhaq aallangutailinia utiqtiiffaarihikhaillu. Angmaqhimablutik ubluummaat havagviat (2:00-4:00pm) unnungmallu katimapkaiblutik (7:00pm-9:00pm) Luke Novoligak Katimaviani Iqaluktuutiami Niqiliqivik 29, 2019-mi angmaumajuq tamainnut nunalingnut. Niuqarakhaqaqhutik tamuajakhaqaqhutik.

Tamaqmik piqatauyut, ilautitlugit kavamatkut, havakvit kivgaqti tuhagakhaligiyitlu, pitquyayut sainiqni naunaiqnilu tapkuat nunaliuyut timiuyutluniit kivgaqtugaqtik. Tamna ublukkut katimaniq titiqtai piqatauyut 3 inungnik tamnalu unnikhaq katimaniq 5 inungnik. Uqaqtiaqhutik Inuinnaqtun. Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiitkut havaktiit upautihimajut una Jaida Ohokannoak, Qaujihainirnut Kiuliriyi II/Munarihiiji Hanningajuq Havaakhauhirnik Jericho-mullu, Keith Morrison, Qaujihainirnut Kiuliyi II/Munarihiiji Doris Nuat-mut Aviktuvia 2 Ikaluktuk-mi, Kelli Gillard Atan'ngujaq Havaakhauhirnut Munarihiiji, unalu Francis Emingak, Jr Qaujihainirnut Kiuliyi.

Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiitkunut Munarihiiji tautuktittijuq Qaritaupakkut qun'ngiajakhaq tamainut Havaakhauhirnut kangiqhipkaibluni Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiit Munarihiiliriniagut, ihmagilluarlugit kangiqhipakaidjuhiit havaakhauhikkut, ihivriuhiniagut hulidjutainnik havaktakhainiglu, ihumaaluutigijaujut havaakhauhikkut munarihiagut. Tamna hatqiqtitauyuq titiqhimakmiyai tapkuat pityuhit tahapkuat inungnut piqataulaqni tapkunani Katimayit munaqhiniqmun pityuhit. Hamna kitunuliqaak tuhaumayumayut akhuuquiyangit niplautigiyumagumiuk apiquutiqarnirumiluuniit uumani NIRB'ip piliriakhaat, hulidjuhiit amiqhaiyangit, havaariyakhaat aktuqhimaningit, aahiittauq ihumaaluutiqarniqqata uumani Havaariyakhaat. Tamangnik titiraqhimajut uqarijahimajullu pijaujut uqarijahujullu titiraqtait Nunavut Aviktulikiyiit Katimajiitkut havaktiita.

1.1 Katimadjutikhait Parnautait

Uvanilu kitunuliqaak katimavlutik, parnautikhait ilagiyaavlunilu uumani NIRB-kkunnit:

- Hamna NIRB'iup Qaritaupakkut Takugakhaqaqhunilu (Qablunaatut Inuinnaqtunillu)
- Kiudjuhiit Titiraqtakhait (Qablunaatut Inuinnaqtunlu)

Tamaita titiqat piyauyut pityutilgitlu uumunga havanguyumun, ilautitlugit aayikkutai uqaqatigikniq titiqat, tapkuat hatqitauyut, hatqitaitayutit atiliurvikhat titiqqat, piyaulat tapkunanga Nunavut Aviktulikiyit Katimayitkut (NIRB-kut) qagitauyakkut inungnut titiraqavut talvani:

Doris Nuat Kuulu Uyaraqtarvik: <https://www.nirb.ca/ikt/project/123632>

Avikturia 2 Ikaluktuk: <https://www.nirb.ca/ikt/project/124148>

Hanningayuk Kuugaa Havanguyuk: <https://www.nirb.ca/ikt/project/124149>.

Jericho Qiblariktunik Ujarakhiurvik: <https://www.nirb.ca/ikt/project/123035>

1.2 Nalunaiqhiiyut nivinngaqhimagayunmi

Nunavut Aviktulikiyit Katimajitkut katimaniaramik unniudjujut naalautikkut, nivingajukhakkut, qaritaujakkut Facebookkut Iqaluktuuttiami qablunaatut Inuktitullu tatqihit katimavikhaat tikitinnagu.

1.3 Katimaniqmut Naunaitkutat

Ukuat katimadjuhiit naittuujuni uqarijaujut ihumaaluutigijaujut uqarijait titiraqhugillu nunalingnik katimapkaigamik tuhajaamingni. Uqarijaujut ikajuutaujut Katimajinnut naunaiqhijaangita hunaujut ihuaqhaqtakhaujut uvuuna Nunavut Aviktulikiyit Katimajitkut munarihiitigut tamainnik.

Doris-mi/Ikaluktuk-milu Ujarakhiurvik

Tamainni:

- Huuq Aviktuvia 2 Ikaluktuk Nunaa Havaakhauhiq amigaitiqijaniq pijakhautiqaqqa qanurinniarutiqaqqalu?
- Hunauva Nunavut Aviktulikiyit Katimajitkut qaritaujakuuruta?

Aulapkaininnga:

- Qanuq ikitilaaqqa kiinaa napajuq Madrid-mi?
- Windy Tahiq angmaqtauniariva?
- Umiktiliqqadjuk apqut Windy Igluqarvianut?
- Hunaugluaqqa Windy Tahiq Igluqarvia?

Huraatiggut:

- Kanuktun munakgiyauvakput pitailinikmun mikaknik nirgitinik ungnivikhaikpaktunik nutkakhutik kuvikgakinik?
- Tuktunik takujaqqa tahamani?

Hanningayuk Kuugaa Kuulu Uyaraqtarvik

Huraatiggut:

- Tuktut takujauvakpat igluqpaqarvianni hanianiluunniit ujarakhiurviup?

Umikvikhanga:

- Ujarakhiurvik Umiktaukpat, havaktauniaqqa ujarakhiurviqatuunngitaangat tahamani? Parnautiqaqqa?

Inungit-Maniliurutingit

- Inuit havaktut amigiajaqtaujuhat.
- Sabinatkut Inuit havaktiujut ujarakhiurvingmi pulaaqtitakhait iliharvingnut iliaqtunut uqariangita.

Jericho Qiplaiktut Uyagakhiuktit

Imarik Munaqhiniq:

- Taapkua qibariktaqtarviujut immaktiqtauvat?
- Qanuq tikiqaqqa putuliuqtuq (ahiruhugu) hapitiliuqhimajaat?
- Ihivriuqtauvakpa imaq Angmaumajuni Aglakhimanirmi?

Tamainni:

- Humut agjaqtauvakpa iqqakuut?
- Kitikmeot Inuit Katimajiit halummaqtiniaqqadjuk Inuit Nanminiit Nunat?
- Kitikmeot Inuit Katimajiit munarivadjuk ujaraliat qaliriiktiqtaujut imaa Halumailruni Qulurariakhaa?
- Qattarjuit qimaktauvakpat ujarakhiurvingmi?
- Manikhaanik tutquqtirihimavat halummaqtiridjutikhaanik?
- Takujumajunga inirnikhaanik pulaaqtunik takujaqtuijut munaridjuhiagut.